

maar eens in zijne betrekking tot een onwedergeboren **mensch**. Hij berooft hem van al zijne vermaken en werpt zijne plannen **omver**; hij scheurt hem **uit** den kring zijner familie, snijdt hem af **van** alles, waar hij zijn **hart** aan Verkocht had en waarnaar zijne genegenheden uitgingen, de dood komt als **eenen** onwelkome bode die hem aanvat om datgene vaarwel te zeggen, wat hij alleen verstond, dat hij alleen liefhad, waarvan **zijn** hart **alleen** vol was; **en** voert hem naar **eene** ontzaglijke en verschrikkelijke eeuwigheid, Dat is de betrekking, waarin de onbekeerde zondaar **tot** den dood staat. Breng nu deze dingen in het geestelijke over, dan is deze bevindelijke dood, waaraan de ziel **overgegeven** wordt, en waartoe God, door het vrijmachtige **Zijns** alvermogens, de ziel brengt, iets, waarvan het vleesch een **afkeer** heeft, want **hij** komt als een vonnis, om alles, waaraan het vleesch **zoo** nauw gebonden is, te vernielen.

1. Onze **vleeschelijke wijsheid**, bij voorbeeld, is iets, waar wij natuurlijker wijze aan vastkleven. De verzoeking, om aan onze eigene wijsheid in de dingen **Gods** vast te kleven, is vooral in onze dagen **zoo** groot, daar godsdienstige opvoeding en de oefening des verstands in de Heilige Schrift de groote Diana der **Efeziërs** geworden is. Maar als God, met een oppermachtig gezag **omgord**, komt en ons tot den dood overgeeft, dan doet Hij ons aan die wijsheid, waarin, wij leefden, sterven, en, voor **zoo** ver het de dingen **Gods** aangaat, wordt er een inwendig vonnis van veroordeeling gestreken over onze natuurlijke vermogens, die wij zochten aan te **kweeken**, en in **welker** beoefening wij behagen schepten. Wie bezat ooit scherper verstand of ontving betere opvoeding dan **Saulus** van Tarzen? „**Maar** hetgeen hem gewin was, achtte hij schade om Christus wil.” En hij bezat zelfs in zielsbevinding, wat hij, 1 Cor. 3: 18, 19, **zoo** krachtig uitdrukt: „Niemand bedriege zich **zelve**. **Zoo** iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij **wijs** moge worden, want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God.” Als God de Heilige Geest de ziel verlicht, om hare blindheid en onwetendheid- te zien en te gevoelen, en dat zij buiten de Goddelijke openbaring niets **zaligmakends** kan weten, dan brengt Hij alle **vleeschelijke wijsheid** een **doodelijken** steek toe.

2. **Zoo** is het ook ten opzichte van onze eigene gerechtigheid. Het is onmogelijk, dat wij van natuur eene andere **gerechtigheid** zouden kunnen verstaan als die, welke in het gehoorzamen der wet bestaat. Het is waar, wij kunnen een oppervlakkig en flauw begrip hebben van Christus gerechtigheid, maar, voor zij persoonlijk aan ons ontdekt is, **zijn** wij onkundig van haar **als** onze gerechtigheid. Ons aan onze eigene gerechtigheid te doen sterven, is dus een gedeelte van de uitvoering van het vonnis: „**aan** den dood overgegeven te worden.”

De Apostel zegt: „als het gebod gekomen is, zoo is de zonde weder levend geworden, doch ik *ben* gestorven.” En wie verstaat, **hier** het sterven niet op **eene** geestelijke **wijze**? De wet kwam **in zijn** geweten als **eene** openbaarmaking van dood en verdopenis, en, hare geestelijkheid in zijne ziel ontdekt zijnde wordt zij een **doodend** vonnis tegen **zijne** gerechtigheid **zooewel**, als tegen zijne zonden, openbaarde het als vuilheid te zijn, en stelde de bezoedeling **zijns** harten en het onreine zijner gedachten, woorden en werken ten toon,

3. **Zoo** is het ook met betrekking tot *alle valsche hoop*. Wij lezen van „de hoop des huichelaars, die vergaan zal.” Deze **valsche** hoop, hetzij zij steunt op goede denkbeelden van anderen, op verbetering des levens, op een toestemmen van de leer der genade” of op **eene** andere zaak, minder dan „**eene** goede hoop door genade” zij zal ter dood overgegeven worden. **Zoo** lang er **eene** vleeschelijke hoop — dat is elke **hoop**, die voortvloeit uit, of welks middenpunt het **vleesch** is — **in** de ziel leeft, kan de geestelijke hoop niet regeeren. De dood des **eenen**, is het leven des anderen ; en **zoo** gelijken zij twee **medegangers** naar **eenen** troon, de ééne moet sterven, zal de andere leven, de ééne moet onthoofd worden, zal de andere den scepter kunnen zwaaien.

4. **Evenzoo** is het met al onze *natuurlijke godsdienst*. **Weinigen** **zijn** er, die niet **eene** zekere soort van godsdienst hebben, ofschoon voor het grootste gedeelte in overleveringen bestaande en op **zoo** veel onderscheidene grondslagen berustende, als zij met **verschillende** namen genoemd worden. Hoedanig deze gronden, en welke namen het zijn mogen, is van weinig verschil, **zoo** lang zij in het **vleesch** bestaat, en **eene** belijdenis kan even goed, in het hoog Gereformeerde als in het laag Arminiaansche, op het schepsel gegrondvest wezen. **De** godsdienst, die wij allen, het zij meer of minder, **van** natuur bezitten, welk aanzien **zij** ook moge hebben, als zij in het **vleesch** bestaat en uit de **natuur voortspruit**, staat niet in de kracht **Gods** en is niet door den Heiligen Geest in het hart gewrocht. Hoe schoon zij moge **schijnen**, hoe na aan den waren godsdienst geëvenaard, - **hoe** **min** door anderen betwijfeld, hoe afgodisch door ons **zelve**n geëerbiedigd, zij moet ter dood overgegeven worden, opdat de godsdienst van **JEHOVA**, de godsdienst, die de ziel behoudt, de godsdienst van Jezus Christus en die des Heiligen **Geestes** in het hart, worde opgericht op de puinhoopen en het verderf van alle menschelijke godsdienst.

Vergelijkenderwijs gesproken, schijnt het iets gerings, **zoo** iemands zonden weggenomen en ter dood overgegeven worden ; het zal wel **eenigszins** **moeielijker** voor den **mensch** **zijn**, om **van** zijne *eigene gerechtigheid* af to zien, maar zwaarder, **zoo** niet de **allermoeilijkste** slag is' het, als *onze Godsdienst* ons ontzinkt — datgene,

wat **zoo** diep in en rondom ons hart geweeft is! Dat rustpunt van **ons** vertrouwen, om van **eene** eeuwige rampzaligheid verlost te worden! *Dit* weg te nemen is gelijk aan iemand, die over een brug vlucht, en den laatsten boog voor zijne voeten ziet invallen, waardoor de ruischende vloed voor hem openstaat. En daar is, op de brug **onzes** levens, geen terugkeeren denkbaar; en dan onzen godsdienst, den laatsten boog over den vloed, in stukken gebroken te zien, en ons bevende in het gezicht 'der **eeuwigheid** te laten, dat **noem** ik waarlijk verschrikkelijk! Het is **toch het laatste**, waartoe een **mensch** natuurlijker wijze komt. *Zijne* zonde te **laten**, van zijn gezelschap en vermakelijkheden-afstand te doen, dat gaat **nog, maar** als het aan zijn vleeschelijken godsdienst toekomt, die hij als **eenen** afgod vereerde — als de Geest van God die aangrijpt **en ter** dood overgeeft, dat is een der laatste slagen, die het hoofd van 's **menschen** gerechtigheid **afhoudt**. Ik geloof ook, dat er eene gestrenge behandeling wordt vereischt, zal de menschelijke ziel hiertoe komen. Mij heugt **eenen** tijd, dat ik mij al op mijn leger omwentelende, den dag bijna zag aanbreken, dat ik de eeuwigheid zou ingaan; want mijne ziekte scheen ter dood te wezen, en in mijne ziel gevoelde ik schier niets dan **schuld** en veroordeeling. Toen was het de tijd der sifting van al mijn Godsdienst, die in het vleesch bestond. Wanneer wij in deze engten komen, en er **geene** wel gegronde hoop voor de ziel gevonden wordt om, in **die ure der beproeving**, op te steunen, **zoo** zal dit openbaar maken, of ons **geloof** in menschelijke wijsheid of in de kracht **Gods** bestaat. *Dan* zal, wat wij van God ontvingen, Zeven, maar, wat wij van het schepsel verkregen zal *verwelken* en sterven.

IV. Maar let eens op het woord „*altijd*,” — „*wij*, die leven, worden *altijd* in den dood overgegeven.” Wat! niet maar **eenmaal**? **Is** het niet genoeg, dat het hoofd de vleeschelijke godsdienst eens van het bebloede lichaam afgehouden wordt? „**Nee**,” zegt de Apostel, „*wij* die leven, worden *altijd* in den dood overgegeven.” En elders : „**Ik** sterf *alle dagen*;” „*altijd* de dooding van den Heere Jezus in het lichaam omdragende;” „**de** dood *werkt* in **ons**,” allen woorden van gelijke beteekenis en dezelfde kracht. Het vleesch is gelijk het veelhoofdig monster (de Hydra) in de fabel; zoodra er een hoofd wordt **afgehouden**, **groeit er een** ander in zijne plaats weer op. De **godsdienst** van het schepsel heeft wel honderd Hydra's hoofden. **Zoo** er een is **afgesneden**, komt er terstond **een** ander uit den ouden nek **voort**. Ook kunnen wij haar bij den klimop, die bij den muur opgroeit, vergelijken : snijd haar tot op den grond af, **zoo** dat er schijnbaar niets overblijft, **zoo** lang de wortel in den muur is, zal -hij telkens weêr uitschieten ! **Alzoo ook** deze vleeschelijke

godsdienst, zij moge afgesneden en gedood zijn, zij spruit op nieuw weder uit; het grondbeginsel blijft altijd meer of minder in werking.

Daarom is er dag bij dag meer of minder „overgeven tot den dood.” Als het vleesch zoekt te heerschen of te regeeren, dan wordt er een vonnis des doods aan toegebracht! het geweten wiens ambt het is, als de plechtige stedehouder van Christus, het vleesch aan den dood over te geven, richt zijn gerechtshof in de ziel op, als het **vleesch** zijn hoofd opsteekt. Ontspringt onze **vleeschelijke** wijsheid? Des konings gemachtigde **veroordeelt** haar, en zij wordt ter dood overgegeven. Baar hoofd wordt afgehouden. Verheft zich onze **wettische** gerechtigheid; neemt zij een nieuwe gedaante aan, of draagt zij een nieuwen dekmantel; **zij** wordt gevonnisd en „**ter** dood overgegeven.” Staan onze begeerlijkheden op, beginnen onze hartstochten te stormen en op te wellen; vroeger of later worden zij voor dit gericht gedaagd, gevonnisd en „**ter** dood overgegeven.” Begint de hoogmoed te werken; heft de geveinsdheid **haar** hatelijk hoofd omhoog; blaast de hoovaardigheid ons op; een **tijd** lang mogen de rebellen de overhand schijnen te hebben, als de gezegende Geest, als een geest des **oordeels** van binnen begint te werken, dan worden de verraders gevat, en een plechtig vonnis des doods wordt over hen gestreken. Voor **zoo** ver het geweten in de **vreeze** Gods is **teeder** gemaakt, bespeurt het nauwkeurig de werkingen van het vleesch in elke gedaante. Eet is een soort van geestelijke politie om den doodschuldige te ontdekken, onder welk gewaad hij zich ook schuil houde. Veel van deszelfs, door God vastgestelde bediening bestaat, in de werkingen van het vleesch nauwkeurig na te gaan. Zijne **oogen** zijn met **hemelsche** zelf gezalfd, om het kostelijke van het vuile te onderkennen, en **deszelfs** armen zijn met zijn gezag toegerust, om **elken** godsdienstigen en ongodsdienstigen verrader, die den troon van Christus in de ziel zoekt te overweldigen, te vatten en te veroordeelen.

Het is voornamelijk in dit werk des harten en des gewetens, dat de inwendige strijd bestaat. De naam Christen moge opgeblazen zijn in den geestelijken hoogmoed, en dat nederigheid noemen; een verhard en **dichtgeschroeid** geweten moge hij Evangelische vrijheid noemen: hij moge in de stoutste **hoovaardigheid** wandelen, en dat **eene** goede vrijmoedigheid en verzekering des geloofs **heeten**; een zoodanig bedrog wordt niet geduld in het hart, dat door genade nederig gemaakt is. Er is een geestelijk oog in de ziel, dat de verraders ontdekt en gevangen neemt, en daar is een geestelijk zwaard, dat uitgetrokken wordt, zoodra zij ontdekt zijn. Bevinden **wij** dit somtijds ook **niet**? Als wij den hoogmoed voelen opwellen, is dat **geene** plechtige

waarschuwing tegen dezelve in de ziel? Of wanneer de werkingen der geveinsdheid zich verheffen en van binnen beginnen -te **gisten**, is er dan **geene** beteugeling van haar? **Zoo** wij immer door **eenige** verborgene of openbare zonde zijn misleid geworden, heeft dan het geweten daartegen geen veroordeelend vonnis -uitgesproken? Als de verzoeker aanrukt, is er dan niets van ontroerd? Wanneer het wellustig oog op de vrouw des **buur-**mans ziet, wordt er dan geen verwijt van het geweten waargenomen? Als er eene wraakzuchtige gedachte opwelt, is er dan geen geheim vermaner, die haar ontdekt en het doodvonnis daar over velst? David wist daar iets van, toen hij de slip van **Saul's** mantel gesneden had.

Door deze verborgene werkingen **van** het gerechtshof des **gewetens** — door dezen dagelijkschen strijd, in de levende ziel van elk andere onderscheiden; en daarin bestaat **voornamelijk** het „**tot** den dood overgegeven.

V. Maar **waarom zou** het volk van God **zoo** bij voortdoring ter dood overgegeven worden? De Heilige Geest zegt het ons door den pen van den Apostel Paulus: „Om **Jesus** wil; opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch zou **geopenbaard** worden.” „**Om Jezus wil**,” — niet om de wille van het **schepsel**. Opdat de kroon van het hoofd van den rechtmatigen eigenaar moge geplaatst worden; opdat het schepsel **gansch** beschaamd, en Christus verheerlijkt zou worden.

Maar de Heilige Geest wijst meer bijzonder aan, op welk eene wijze Jezus verheerlijkt wordt. Daarom **voegt** Hij er bij: „**Opdat** ook het leven van Jezus is ons sterfelijk vleesch zou geopenbaard worden.” Let eens nauwkeurig op, mijne vrienden! — het is niet enkel; opdat het leven van Jezus **aanwezig**, maar, opdat het in ons sterfelijk vleesch **zou geopenbaard worden**, Eet is de **openbaring — de ontdekking** — het aan het licht brengen daarvan, wat de Apostel hier aanwijst. De openbaring van het leven is nog iets anders, als het leven zelf. **Zoo** wordt bij de eerste levendmaking der ziel, het leven **medegedeeld**, maar **dit leven** wordt **geopenbaard**, *als zij* ter dood overgegeven wordt. Dit leven is „**het** leven van Jezus,” dat is : het nieuwe en **verborgene** leven, waarvan Hij de werkmeester is, **Zoo** spreekt ook de Apostel bij Coll. 3: 3, 4: Uw leven is met Christus verborgen is God. **Wanneer** nu Christus zal geopenbaard zijn. „**Die** ons **leven is** ;” enz. Dit verborgen en geestelijk leven wordt **dan** alleen kenbaar en openbaart zich naar buiten, als het vonnis des doods in de ziel plaats neemt; en daarom is deze **openbaring** van het leven van Jezus overeenkomende met de **overgeving** der ziel aan den dood, dewijl het alleen uit dat sterven **kenbaar** wordt en daaruit voortvloeit.

Om mijne meeniag duidelijker te maken, zal ik mij een weinig

bepalen bij die zaken, in welke, gelijk ik aantoonde, een overgegeven tot den **dood bestaat**. **Neem vooreerst onze wijsheid. Het is en blijft een gedeelte van** het schepsel, iets, **dat hoe ook** gelouterd en aangekweekt, in het vleesch **bestaat**, een deel **van onzen aardschen Adam**. Zij moet daarom tot **een** niet gemaakt worden. **Zij is veroordeeld.**, (1 Cor. 2 : 6,) en moet derhalve ter dood overgegeven worden. Maar waarom ? Niet opdat **Gods** volk dwazen en zotten zouden wezen, maar opdat in derzelver plaats **eene nieuwe wijsheid** zou heerschen en **regeeren** ; omdat **ons eene** dieper, **hooger** en edeler wijsheid uit Christus volheid zou bekend en medegedeeld worden — met andere woorden : opdat Christus Zelf „**onze wijsheid**” zou worden, waartoe Hij van God **Zijner** kerk geschonken is. (1 Cor. 1 : 30.) Daarom is het, dat, wanneer onze aardache wijsheid sterft, als wij bij ons **zelve**n al minder en minder bekwaam worden, de waarheid te verstaan ; **ale onze** plannen verijdeld en onze ontwerpen tot niets worden; **als** onze **beteekeningen** afgekeurd worden en wij **ons zelve**n als dwaze en onwetenden in de dingen van God beginnen aan te zien — als **wij** onze wijsheid en geleerdheid, waar wij op pleegden **te** roemen, **zòd** ter dood overgegeven zien, en wij met dien dood instemmen, dan wordt er boven onze verwachting **eene** nieuwe wijsheid medegedeeld, een nieuw licht verrijst, en tot onze groote verwondering ontvangen wij een geestelijk verstand van die dingen des **Heeren** ; waarvan wij, terwijl wij leunden **op en** zagen naar ons natuurlijk verstand, niets wisten, noch haar bestaan kenden, Dit wordt in de Heilige **Schrift genoemd** : „**De** zalving van den Heilige.” „**En** gelijk de zelfde zalving **u leert** van alle dingen, **zoo** is zij ook waarachtig, en is **geen leugen** :” (1 Joh. 2: 20, 27.) Dit is **eene** vrucht der openbaarmaking van het leven van Jezus in ons sterfelijk **vleesch** ; dit **geeft licht**, kracht, kennis en bestiering, het **opent** de H. Schriften en leidt de ziel in die paden, waarin zij, **zoo** lang zij op de **wijsheid** des **vleesches** haar vertrouwen vestigde, niet komen kon, en waarvan zij te voren **niets** af wist.

2. **Alzoo** ook met **betrekking** tot onze eigene sterkte. **U en mij**, voor **zoo** ver wij door God zijn wedergeboren, staat een treurig eertijds voor den geest, toen wij sterk waren in **vleeschelijk** vertrouwen, toen wij geen denkbeeld hadden, dat de verzoeking **ons** te sterk waren, toen de zonden heerschappij voerden, de wereld de overhand had en wij door onze eigene ‘krachten den prijs behaalden. Maar tot onze schaamte zijn wij den geestelijken zin dezer woorden gewaar geworden, waarvan wij eens **zoo on** kundig waren : „Als wij nog **krachteloos** waren,” en wederom : „**zonder Mij** kunt gij **niets** doen.” Nu bevinden **wij**, dat wij krachteloos **zijn**, dat **wij** onbekwaam zijn, iets tot **Gods eer** te doen, dat wij weêrlooa tegen de zonden zijn, dat **wij** onmachtig

zijn, de vurige pijlen des **boozen** uit te blusschen, **Zoo leeren** wij **eene** nieuwe les en, na herhaalde misslagen, beginnen wij de hulp en ondersteuning des **Heeren** in te roepen en worden meer of minder gewaar, dat „**Zijne** kracht in zwakheid volbracht wordt.” En weinigen zijn er misschien, die deze **les** pijnlijker doch tevens krachtiger **leeren**, dan de Evangeliedienaren van Christus. Voor en aler hij zijne natuurlijke wijsheid verloren heeft, is hij noch wijs ter zaligheid, noch bekwaam de geestelijke dingen ten voordeele van **Gods** volk te bedienen, Maar dan -ook **zijne** natuurlijke wijsheid en krachten ter dood overgegeven te vinden, **haar aan** den scherprechter overhandigd, aan den galg gehangen en bij **den** doodschuldigen begraven te zien; geen vermogens te hebben, om het woord te verstaan, noch krachten en wijsheid, om het uit te leggen ; **geene** geestelijke gedachten te hebben dan zulke, die nu en dan van boven worden medegedeeld ; geen deur van ontkoming te hebben, dan Hij, die de sleutels van David heeft om te ontsluiten ; niet durvende terug gaan, schoon er voorwaarts geen **weg** gezien wordt — dat is een beproevende plek voor den bedienaar des Evangelies. Doch te midden van dit sterven des vleesches kracht en wijsheid te vinden medegedeeld, en sterkte en genade in het hart gestort te hebben, is de bevinding te genieten, van „**het** leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch geopenbaard te hebben.”

3. **Evenzoo** onze eigene gerechtigheid. Wanneer zij ter dood overgegeven, in hechtenis genomen en gevonnisd wordt, dan opent de Heere de **oogen** des **geloofs** voor eene andere gerechtigheid, gelijk Christus vlekkelooze en heerlijke gerechtigheid den geloovigen medegedeeld wordt, waardoor bij zonder vlek of rimpel voor **Gode** gesteld wordt. Onze eigene gerechtigheid moet ter dood overgegeven zijn, zullen wij Christus gerechtigheid zien, **begeeren** en omhelzen, en hare kracht, schoonheid en heerlijkheid ontdekken.

4. **Zoo** ook ten aanzien van onze *vleeschelijke godsdienst*. Welk **eene** schade die **ganschelijk** te verliezen ! Maar wij worden gewaar, dat op hare puinhoopën gebouwd en uit haar sterven te voorschijn gebracht wordt eene nieuwe godsdienst, van geheel andere soort — **eene** geestelijke, **hemelsche**, **zaligmakende** godsdienst. Hoe pijnlijk ook de strijd voor een mensch moge zijn, bij het ontzinken en wegwijnen zijner oude godsdienst, als hij met de mededeeling **eener** nieuwe, **eener** geestelijke Godsdienst, (van welke God de Beginner en Voleinder is) in zijne ziel beweldadigd wordt, dan is hem een duizendvoudige winst ten deel gevallen, en bij tijden vervult zij hem met heilige verwondering en aanbidding. Hij heeft een gezicht gekregen van het leven van Jezus, dat zou in sterfelijk vleesch **geopen-**

baard werd, **in** hem **eene** nieuwe Godsdienst voortbracht, waarbij de andere niets dan schijn en bedrog was.

5. **Zoo** is het ook met al zijne *valsche* hoop. Welk een slag, zonder hoop gelaten te worden ! Maar wie zou al zijn valsche hoop niet met eene nieuwe, eene betere willen ruilen? Met **eene** goede hoop door genade — **eene** hoop, die de ziel kan ondersteunen, „**een** anker, hetwelk zeker en vast is en ingaat in het binnenste van het voorhangsel.” Wie zou „**de** hoop des huichelaars, die vergaan zal”, niet willen geven, voor „**de** hoop, die niet beschaamd maakt ?”

6. En **zoo** is het ook met betrekking tot alle *vergeefsche en ingebeelde verwachtingen van 's schepsels heiligheid*, en wat genoemd wordt: *aangekweekte genade*. Uit te zien naar geduld, en opstand te aanschouwen; nederigheid te bouwen, en hoogmoed te zien oprijzen; een overvloedigen oogst van heiligheid, een stil en gespeend hart, toenemende **bidlust**, waakzaamheid en dankbaarheid te verwachten, en niets te vinden, als rebellie en duivelschen opstand, dit is, onze verwachtingen „ter dood overgegeven” te hebben. Maar van tijd tot tijd eenige *ware* nederigheid, *oprechte* lijdzaamheid, volslagene onderwerping, *oprechte* vergenoegdheid medegedeeld te vinden, dat is „het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch geopenbaard” te hebben. En is dit **geene** gelukzalige verandering — al de nietswaardige wisselbrieven van onze verloopene wisselbank vernietigd te zien, en met goud, met rein zuiver goud in onze schatkamer des harten betaald te worden?

VI. Maar wat hebben wij door „*het leven van Jezus*” te verstaan ? Ik versta er door dat Goddelijk en geestelijk leven in de zielen van Zijn volk, waar Christus de Bron en Werkmeester van is. Gelijk **Hij** tot Zijne discipelen **zeide**: „**Ik** leef, en gij zult leven.” „Hetgeen ik nu in het vleesch leef”, zegt de Apostel Paulus, „dat leef ik door het geloof des Zoons **Gods**.” En wederom : „**Gelijkerwijs** Mij de levende Vader gezonden heeft, en ik leve door den Vader, **alzo** die Mij eet, dezelve zal leven door Mij.” (Joh. 6 : 57). Dit leven is dan **Middelaars**-leven ; **het leven**, dat Hij nu aan de rechterhand **Gods** leeft, en hetwelk Hij in **Zijn** volk plant, opdat zij eeuwig leven zouden.

Maar **zoo** wij geestelijker wijze zullen leven hetzelfde leven, dat Jezus leeft, dan moet het openbaar gemaakt worden. Zal iemand leven, tenzij er nimmer eenig **teeken** of ontdekking van dat leven geweest **ware**? **Als er dus in den** wedergeboren mensch hetzelfde leven is, dat Jezus Christus aan de rechterhand Zijns Vaders leeft, dan moeten daar ook werkingen van binnen en levensteekenen naar buiten geopenbaard worden. Geestelijk leven te hebben, zonder geestelijk gevoel, vreugd noch droefheid

te **kennen**; van **geene** verzoeken en uitreddingen, gebeden noch **verhooringen** iets te weten en maar stil en gerust den **stroom eener** ongestoorde belijdenis af te glijden; moet bedrog en ijdele waan zijn. Zulk een staat gelijkt wel naar de donkerheid, **waarvan** Jesaja spreekt, als hij zegt : „De duisternis zal de aarde bedekken, **en**¹⁾ donkerheid de volken.” Duisternis zal de belijdende „aarde” bedekken, maar „grootte donkerheid”, **eene** diepere, zwartere schaduw de belijdende „volken.”

Maar zoo er dan werkingen uit dat medegedeelde Goddelijk leven in de ziel ontspruiten, dan ia het noodzakelijk te vragen ; waarin die uitwerkingen bestaan? en welke gewaarwordingen zij voortbrengen? Ik antwoord, dat zij gemeenlijk recht anders zijn, dan wij verwachten. Als wij eerst in den godsdienst werkzaam werden, maakten wij, jong en onervaren zijnde, vele misvattingen en misrekeningen, bij voorbeeld : **wij** dachten, dat de godsdienst bestond in reine harten te hebben, in heilig te leven, in het dienen van God met al ons vermogen, en **zoo** vervolgens. **En ontvingen wij** al eenig licht over den geestelijken aard van den waren godsdienst, dan grepen wij veelal mis, in het *hoe* dezelve deelachtig te worden. **Wij** zagen uit naar leven, zonder te weten, dat het **kwaant** door den dood; naar hoop, niet wetende, dat **zij** ontsproot uit wanhoop; naar wijsheid, zonder te berekenen dat zij begon met de kennis **onzer** dwaasheid; naar sterkte, niet bedenkende, dat zij in zwakheid volbracht wordt. Ten minste, **zoo** waren mijne denkbeelden. **Doch** toen de **Heere** krachtiger in mijne ziel doorwerkte, toen leerde **Hij** mij door **Zijnen Heiligen** Geest, die nederige lessen, waarvan ik te voren geheel onkundig was, En terwijl wij onder deze onderwijzingen verkeerden, kunnen wij haar eindoogmerk niet bernerken; **wij verkeerden, als** het ware, in een doolhof van verwarring. **Wij lezen**, dat de **Heer** de blinden leidt langs de wegen die zij niet **geweten** hebben,” en daarom kunt **gij** er zeker op aan, dat **zoo** gij altijd, of veelal uwe wegen **kunt** doorzien, gij dan niet **zijt** een dergenen, **dewelken** God leidt. Wanneer dus de **Heere Zijn** volk leidt, brengt Hij het in de duisternis, en niet in het licht. Maar onder deze vreemde onverwachte leidingen, zijn wij waggelende en weten niet, hoe het met ons is. In plaats van heiligheid vinden wij goddeloosheid, voor hoop wanhoop, voor liefde vijandschap, voor geduld opstand, ja, in plaats van elke goede en volmaakte gave, weinig anders dan de werking en woeling van **eene bedorvene** natuur. O welk een doolhof! Maar waarom is dit? Het is, op dat de naar den troon dingende rebellen ter dood zouden overgegeven worden; op dat de verrader vernederd **en Jezus regeeren** zou, daarom moet er **eene**

1) (Jos. 60: 2). De **Engelsche** overzetting heeft groote donkerheid.

„**omkeering**, omkeering, omkeering” plaats grijpen, „**tot dat** Hij komt, **die daartoe recht heeft.**” Niemand zal Jezus ten volle of **vastelijk** in de ziel ontvangen, **Zijn scepter kussen**, onder **Zijne heerschappij** bukken en dezelve met ware toegenegenheid omhelzen, **tenzij de mededingers zijn vernederd**, en **zijne valsche hoop ter dood overgegeven zij**, opdat het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch zou geopenbaard worden.

VII. Maar wat hebben wij door „**ons sterfelijk vleesch**” te verstaan. Het wil niet zeggen ons **vleeschelijk** gemoed, maar onze aardsche tabernakel, gelijk eene andere uitdrukking in dit hoofdstuk mede bewijst: „**Maar** wij hebben dezen schat in **aarden vaten**, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godee, **en niet uit ons.**” Het is dan in dit arm lichaam, omvat met zwakheden, waar het leven van Jezus in geopenbaard wordt. Dit Goddelijk leven ontspringt dikwerf in vurige verzuchtingen tot God — in de daden des levenden **geloofs** — in de zoete onderhandelingen, die **Gods volk met elkanderen** genieten — onder het **lezen** der H. Schrift — in de toepassing van dierbare beloften — en onder de prediking des **Woords**. Soms **blijft** het, als het ware, onder de aarde door de last van „ons sterfelijk vleesch,” maar het openbaart zich al weder en weder, **opgetrokken** door de Zon der gerechtigheid. Maar zijne **rijzing** is geëvenredigd naar zijne daling. Naarmate ons natuurlijk bidden vermindert, bidden wij geestelijker wijze; **als wij** ophouden onze hoop op het vleesch te stellen, dan leunen wij op den Heere; als wij aflaten met het hoofd te gelooven, dan gelooven wij met het hart; als wij aan alle volmaaktheid **in** het eigen ik een einde zien, dan beginnen wij Christus volmaaktheid te vinden, en wanneer wij niets in onze harten zien dan zonden, rampzaligheid en ellende, dan beginnen wij geestelijke vertroosting te smaken. Gelijk dus een kind van God in het natuurlijke zinkt, verheft zich het leven van Jezus en wordt in ons sterfelijk leven geopenbaard,

Is er dan eene ziel, die **hijgt** naar de zoete openbaring van het leven van Jezus; en vraagt gij, waarheen hij zich te wenden heeft? Hoort, wat daaromtrent het Woord van God ons zegt: „**Die** wijsheid dan, van waar komt zij? en waar is de plaats des verstands? Want zij is verholen voor de **oogen** aller levenden, en voor het gevogelte des Hemels is zij verborgen. Het verderf en de dood zeggen: haar gezucht hebben wij met onze **ooren** gehoord.” (Job 20 :20—22.) **Vóór** dat wij daarom tot „**het verderf en den dood**” komen — de vernieling der **vleeschelijke** hoop, en den dood van den natuurlijken godsdienst — **hooren wij het** gerucht der ware wijsheid met onze **ooren** niet. **Zijn wij dus in duisternis**, dan **verrijst** het licht; wanneer wij wanhopende zijn, verheft zich de hoop; als wij door ongelooft

en wantrouwen beproefd worden, dan verschijnt het geloof. Daarom zijn deze de wijsten, in wien de wijsheid **van** het schepsel het meest tot dwaasheid geworden is; dezen zijn **de** sterksten die het meest hunne eigene zwakheid en bevinding kennen ; **zij zijn** de heiligsten, **die** het meest van hunne eigene vuilheid **weten**, en deze zijn de godsdienstigsten — inden waren zin des woords — die in en van zich **zelve**n de minste godsdienst bezitten. Juist naar die mate, naar welke wij ter dood overgegeven zijn, en het vonnis der veroordeeling aan ons voltrokken wordt over alles, wat het schepsel liefkoost, verrijst het leven van Jezus en wordt in waarheid geopenbaard.

Indien dit nu waarheid is ; als **de** leer naar de Godzaligheid **is** — indien dit met het pa'd des levens overeenstemt, **en in** gezegende vereeniging is met de bevinding der geloovigen — als de zaak **zoo** gelegen is, wat zullen wij dan zeggen van hen, die kennis hebben aan — of liever, die belijden te kennen (want het is slechts eene belijdenis) — de heldere zijde, en niet de schaduwzijde ; die altijd gelooven, en nooit door **ongeloof** beproefd worden ; die met wijsheid vervuld, nooit hunne eigene dwaasheid gevoelden ; die- sterk zijn en nooit **eenige** zwakheid in zich **zelve**n ontwaarden ; die altijd vergenoegd en tevreden, van **geene** gemelijkheid of ongeduld weten ; die altijd **eene** goede hoop hebben, zonder ooit door wanhoop geteisterd te worden? Moeten wij niet zeggen, dat het leven van Jezus niet in hun geopenbaard is ? Want als het waarheid is — (en **wie** zal loochenen, wat God **Zelf** met zijnen vinger schreef?) dat „**wij**, die leven” — ieder wedergeborene — niet **alleen** Paulus of Petrus, maar een ieder, die het geestelijk leven **bezit**, „**altijd**” — dag aan dag (want wat willen anders deze woorden te kennen geven 3) „**ter** dood overgegeven worden om **Jezus** wil” ; moeten wij dan niet zeggen, dat zij, die nimmer ter dood zijn overgegeven, bef leven van Jezus in bun niet **geopenbaard hebben** ? Is dit geen noodzakelijk gevolg ? **Is** het niet duidelijk, dat hij, die het eene niet weet ook het andere niet kent ?

Daar zijn velen, die kinderen **Gods** en daarom eeuwig de Zijnen zijn, die dit nochtans niet ten volle van hun **zelve**n **kun**-**nen** gelooven. Mogelijk zijn de zoodanigen hier. Gij ondervindt op eene beproevende en bedroevende wijze, dat gij „altijd **ter** dood overgegeven wordt.” Gij weet het maar al te wel, dat gij **niet wezen kunt**, **zoo** gij gaarne wenschet te zijn. De **predi**-**ker**, onder welchen gij opgaat, zegt u, dat gij heilig moet wezen, en gij gevoelt u **zelve**n onrein ; gij moet gelooven, en **gij** vindt niets dan ongelooft ; **gij** moet op **Gods** barmhartigheid hopen, en gij vindt niets dan wanhoop ; gij moet peinzen, en **gij** bevindt, dat uwe gedachten zich tot de einden der **aarde** uitstrekken ; gij moet geduld oefenen, en gij gevoelt in uw **ge-**

moed enkel opstand ; hij vermaant u tot nederigheid, en gij **zoudt** geen hoogmoediger **wezen** op **Gods** aardrijk weten te **vinden**, **dan gij zijt**. Dat **alles** kunt gij maar niet goed krijgen; **maar** God zal het den een of anderen tijd wel goed maken. Gij **zijt** nu onder het **vonnis** „ter dood overgegeven te **zijn**.” En waartoe ? Om vernield te worden ? Neen dat niet. Daar moet al iets vernield worden : „de wijsheid der wijzen zal vergaan”, maar **gij** niet. Daar is al iets, waarover het vonnis des doods geveld is, maar niet over *uwe ziel*. Het is een gelukzalige staat, onze natuurlijke wijsheid, **wettische** gerechtigheid en **vleeschelijke** godsdienst den scheidbrief te hebben gegeven. **opdat** de **ziel** behouden zou worden. Onze eigene wijsheid, gerechtigheid, sterkte **en** valsche godsdienst zijn **zwaar als molenstenen**, **maar slechts** dienstbaar, **om** de ziel in een eindeloos wee te doen zinken, **En** kan het dan wel anders, of het moet eene gezegende verwisseling wezen, die *allen* vaarwel te zeggen, **opdat**, als deze ter dood overgegeven zijn, de rechtvaardige Koning in de ziel **moge regeeren** — **opdat** Jezus op de troon der liefde moge zitten? Is het **geene** gezegende ruiling voor dezen, het *leven van Jezus* in ons lichaam — „**ons** sterfelijk vleesch” — **geopenbaard** te hebben ? Eene levende hoop te genieten ? **Gebedskracht** te ondervinden ? Gevoelig te zijn ? Zijn dat **geene** gezegende wisselingen ? Ja, zoodanig zijn de beschikkingen **Gods**; de eene moet ter dood overgegeven worden, **opdat** de andere zon leven, Welk een **grootte reden** hebt gij dan, om God te looven, **zoo** gij iets van deze gezegende verborgenheden kent ? Indien gij eenigermate verstaat, wat is het „**ter** dood overgegeven te zijn. Niet gelijk de **doode** belijders, wiens „oogen **uitpuilen van** vet” — die worden met **geene verzoeken** **geplaagd**. Looft gijlieden den Heere, allen, die bij bevinding iets van **deze** moeilijke ofschoon voordeelige oefeningen kent, en derhalve gewaar geworden zijt, dat, naarmate gij ter dood zijt overgegeven, het leven van Jezus **geopenbaard** wordt. En dat is een eeuwig leven — het beginsel der eeuwige gelukzaligheid — de voorsmaak der eindelooze **heerlijkheid**. Hij, die hier iets **van** dit leven van Jezus kent, zal voor eeuwig met Hem **wenzen**, en zijne gelukkige ziel **baden** in die rivier, **welker** beekjes **de** stad **Gods** verblijden, en hij **zal** de gemakkelikheden **aan** **Gods** rechterhand **eeuwiglijk** genieten,

AMEN.

DE- OVERWONNENE ERFENIS.

LEERREDE OVER OPENB. 21: 7: „**DIE OVERWINT ZAL ALLES BEËRVEN**; EN IS ZAL HEM TOT EEN **GOD ZIJN**, EN HIJ ZAL **MIJ TOT EEN ZOON ZIJN.**”

Het pad van den Christen wordt in de Heilige Schrift onder verschillende zinnebeelden voorgesteld, doch allen wijzen den tegenstand aan, dien hij bij het betreden van zijnen weg **aan**treft. Bij voorbeeld: Somtjids wordt er van gesproken, als van **eenen** strijd: „**Denzelfden** strijd hebbende, hoedanige gij in mij gezien hebt en nu in mij hoort.” (Phil. 1: 30). „**Strijdt** den goeden strijd des geloofs, grijpt naar het eeuwige leven.” (1 Tim. 6: 12.) En wederom; „**En** indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond **zoo** hij niet wettelijk heeft gestreden.” (2 Tim. 2: 5.) Dan eens, als van eene loopbaan: „Laat ons met lijdzaamheid **loopen** de loopbaan die ons voorgesteld is.” (Hebr. 12: 1.) Elders wordt het een tegenstaan genoemd: „**Gij** hebt nog tot dsn bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonden.” (Hebr. 12: 4.)

Al deze zinnebeelden nu leiden tot dit eene punt — dat het pad van den Christen een pad is van in- en **uitwendigen** tegenstand. Maar daarin is meer op te merkeu dan dit. Het is niet een strijd zonder overwinning*; het is geen gevecht zonder uitkomst; het is niet een **loopen** zonder den prijs te behalen, noch een tegenstaan, dat eindigt in de nederlaag van den strijder. Aan het einde van den strijd wacht eene volle **overwinning**. „**Maar** in dit alles,” zegt de Apostel Paulus, „**zijn** wij meer dan overwinnaars.” Bij openbaring 2 en 3 belooft de Heer, in **iedereen** brief aan de zeven gemeenten, **eene** onderscheidene belofte aan hem, die overwint, Ook onze tekts behelst **eene** genadige belofte. „**Die** overwint zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn.”

In de overweging van deze woorden, zal ik:

I. Pogen aan te wijzen, wat *het zegt te overwinnen*, en dan ten

II. De *dubbele belofte*, welke **aan** die, die overwint gegeven wordt, ontvouwen, namelijk :

1. „*hij zal alle dingen beërven,*” 2. *God zal zijn Vader, en hij zal Gods zoon zijn.*

1.

Voor en aler wij aantoonen wat het is te overwinnen, moeten wij eenige opmerkingen vooraf laten gaan. Weet dan, dat deze overwinning niet verkregen wordt door onze eigene sterkte, wijsheid of gerechtigheid. Het koninkrijk van God is niet beloofd op iets, dat door het schepsel verricht moet worden. De Apostel Paulus legt in den tekst, **zoo** even aangehaald, een zekere regel neder **als hij** zegt: „**Indien** iemand strijdt, die wordt niet gekroond, **zoo** hij niet wettelijk heeft gestreden.” Met andere woorden : het is slechts geen bloot strijden, maar een strijden, overeenkomstig zekere regelen. Deze regelen of voorschriften nu zijn geestelijk, en daardoor spreekt **het** van zelve, dat zij al het zinnelijke, de rede en de natuur buiten sluit. Niemand heeft in zijnen **onweder-**geborenen staat — **hij** moge openbaar **goddeloos**, of zedig haar zijne belijdenis leven — **geene** geestelijke kennis van den weg der overwinning. Hij mag strijden tegen zijne lusten; hij mag de dingen die zijn geweten benauwen, pogen te overwinnen ; maar hij wordt niet gekroond, dewijl hij niet wettelijk heeft gestreden. Hij strijdt in zijne eigene krachtea, twist door zijne eigene wijsheid en vertrouwt **Op zijne** eigene gerechtigheid. Zulke strijders en zulke overwinnaars — **zoo** zij immers overwinnaars zijn — worden niet gekroond omdat **zij** niet streden **overeenkomstig** de regelen, die in Gods Woord **zijn** voorgesteld. **Deze** sluiten **al** de gerechtigheid van het schepsel, de **wijsheid** van den mensch en de vermogens der natuur ten **eenenmale** buiten. Dit ontrooft **volkomen** de kroon **van** het hoofd des menschen, en stelt haar op het gezegende hoofd des Verlossers,

De Heilige Schrift stelt dus **zekere** regelen voor, naar welken wij hebben-te strijden en te overwinnen. De Heer van leven en **heerlijkheid** wordt ons ook als voorbeeld dienaangaande voorgesteld : „**Hij** heeft ons een voorbeeld nagelaten, opdat gij Zijne voetstappen zoudt navolgen.” (1 Petr. 2.21.) Hij streed voor ons den strijd en Hij verwierf de overwinning, niet alleen voor zich **zelve** maar voor Zijn volk. Hij heeft ons bevolen hier **benen** in Zijne voetstappen te wandelen, en te overwinnen, gelijk Hij overwon, gelijk wij lezen: „**Die** overwint, Ik zal **hem** **geven** met **Mij** te zitten in mijnen troon, gelijk als ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijnen Vader in Zijnen troon? Alle strijd dan en alle overwinning, die niet in **navolging** van Christus geschiedt, en eenigermate gelijk is aan het strijden en **overwinnen van** Jezus, is de overwinning niet, die God met Zijne goedkeuring wil kronen.

1. Laat ons, eer wij verder gaan, eenigen der vijanden **beschouwen**, die de Heer **overwon**. **Bedenkende**, dat Zijne vijanden

onze vijanden zijn, dat **wij** te strijden hebben, **zoo** als Hij streed, en te' overwinnen, gelijk Hij overwonnen heeft.

Hij heeft *vooreerst, de wereld overwonnen*, Hoort wat Hij 'Zijnen treurende discipelen toesprak : „**Deze** dingen heb ik tot **u** gesproken, opdat **gij** in Mij vrede hebt, In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb **de** wereld overwonnen.” (Joh. 16: 33.)

Maar *hoe* heeft Hij *de wereld* overwonnen? Geschiedde het door als een veroveraar het zwaard te laten zwaaien, of door de **verschijning** in de majesteit des Vaders? Neen, het was door **eenen** staat van vernedering en bukken ; door zich **zelve**n gelijk te **stellen** aan „**een** worm, en geen man,” door „**een** man van **smart**en, en verzocht te zijn in krankheid,” door geslagen, **bespogen**, veracht en gekruisigd te worden. Hij overwon dus de wereld niet met wapenen van de wereld, maar door het strijden tegen haar met geestelijke wapenen — de wapenen van gehoorzaamheid aan den wil **Zijns** Vaders, zoowel met smart en lijden, als schande en verachting. Hij overwon de wereld, door niet van de wereld te zijn. Hij verwierf de overwinning, niet door de wereld met oordeelen te verwoesten, gelijk een triomfeerend overwinnaar, maar door het oprichten van een geestelijk **koninkrijk** van geloof, liefde en gehoorzaamheid.

2. Hij overwon den *satan*; **want wij** lezen: „**Overmits** dan de kinderen des vleesches en bloeds deelachtig zijn, **zoo** is Hij ook desgelijks derzelve(n) deelachtig geworden, opdat Hij door den dood *te niet zou doen dengenen, die het geweld des doods had, dat is, den duivel.*” En Hij **zeide** tot Zijne discipelen: „Ik zag den satan als een bliksem uit den hemel vallen.” En *hoe* overwon Hij den satan? Verpletterde Hij hem met de wenk zijner **oogen**, toen Hij hem in het strijdperk ontmoette? — daartoe had Hij immers, als „**God** boven allen te prijzen in der eeuwigheid” de macht gehad ! O neen! **zoo** ontmoette Hij hem niet ; **maar** hij trok **door** de vallei des doods; en door lijden, door gehoorzaamheid, door het kruis, door het hoofd te buigen **en** den geest *te geven, „vernietigde Hij dien, die het geweld des doods had.”* **Hij** overwon niet met een vleeschen maar met een geestelijk wapen: met de gehoorzaamheid des **lijdens** tot den dood.

3. Daarenboven *overwon Hij de wet*, hoewel Hij gemaakt was „**onder** de wet,” en aan haar onderworpen. In de overwinning der wet, nam Hij haren vloek en verdoemenis weg, niet door **ze** ter zijde te schuiven, maar door haar te gehoorzamen en te vervullen, door haar veeleer te vergrooten en heerlijker te **maken**. **Hij** overwon dus den vloek en de veroordeeling der wet, door zelf een vloek, een veroordeelde gemaakt te **zijn**, en in zijn heilige ziel en lichaam den geduchten wraak des **Al-**machtigen tegen de ongerechtigheden te verdragen,

Ik stel **dit** voorbeeld van **Christus** u voor omdat, zullen wij overwinnen, en in die overwinning de zaligheid beërven, wij in deze. *Zijne* voetstappen hebben te wandelen. Arme verwaande schepselen, blinde ellendelingen, die wij zijn! wij denken met onze eigene krachten, door onze eigene wijsheid, naar onze eigene besluiten en door onze eigene gerechtigheid te overwinnen, Dit is de weg niet. „De strijd is **niet** onzes, maar des **Heeren!**” Het woord, eenmaal tot Josafat gesproken, is in dezen **op** ons ook van toepassing : „**Gij** zult **in** **dezen** strijd niet te **strijden** hebben; stelt u **zelve**, staat, en **ziet** het heil des **Heeren.**”

2. En nu, de belofte van onzen teksf is **aan hem „die overwint.”** Wij hebben vijanden te overwinnen. Wie en **wat** zijn' zij? Het zou ons bijkans onmogelijk zijn, ze allen op te noemen; vergenoegen wij ons derhalve met' **eenige derzelve** te beschouwen.

Daar is **vooreerst** die groote vijandin van den vrede onzer **ziel — de wereld**, En hoe- hebben **wij** haar te overwinnen? De christen moet een van beiden: òf hij moet de wereld overwinnen, òf hij wordt van de wereld overwonnen. Indien hij door de wereld overwonnen wordt, hij zal met haar veroordeeld worden ; **maar zoo wie de wereld overwint, zal behouden en gezaligd** worden door Hem, Die de wereld overwonnen heeft. In dezen strijd worden wij geslagen **vóór** dat wij overwinnen ; **wij** worden overwonnen, **vóór** wij den zege behalen; wij verliezen ons leven, **vóór** wij het vinden, en wij vluchten, **vóór** dat **wij het lied der overwinning juichen**. Dit alles is daartoe ingericht, om ons onze zwakheid en onvermogen te **leeren** kennen. Konden wij de wereld, hare verzoekingën, aanlokselen, rijkdommen, eer, lof en heerlijkheid, overwinnen door onze eigene wijsheid, sterkte en gerechtigheid; wij zouden „**offeren** aan ons eigen **garen en rooken aan Onze eigene netten.**” En **in plaats van hier** namaals „**het** lied van **Mozes** en des **Lama** te **zingen,**” zouden wij moeten aanheffen het lied van onze **eigene verkrijging, van onze eigene sterkte, van onze eigene wijsheid; van onze eigene gerechtigheid, van onze eigene goede hand en ons eigen goed zwaard, dat ons de overwinning wrocht**. Maar zulk een valsch geluid van 's menschen verhooging zal nooit daarboven in de zaal des hemels gehoord worden; geen lied wordt daar gezongen als ter verheerlijking van den **Drieëni-**gen God. Even **zoo min** als de klank des hamers in **Salomo's tempel** gehoord werd, **zal ook in het hof des hemels het wan-**luidend **getier** van 's menschen heerlijkheid vernomen worden. Zullen **wij** daarom de wereld overwinnen, het moet door het **geloof geschieden, gelijk wij lezen : „Wie is het, die de wereld overwint dan die gelooft, dat Jezus de Zoon van God is 3”** Nederlaag voert tot zegepraal ; verliezen tot overwinning; **over-**

rompeling tot waakzaamheid, en door **zelve**n overwonnen **te zijn**, leidt tot eindelijke overwinning van **ons zelve**n. Hoe? **Waarom? Opdat wij zonden leeren** die groote verborgenheid van den geestelijken strijd — Jezus kracht in onze zwakheid volbracht. Wanneer wij bevindelijk van de liefde **Gods** iets **ge**-**waar** worden, een weinig van de **schoonheid**, dierbaarheid en heerlijkheid des Lama proeven, het hart voelen vermurwd en bevochtigd door de gezegende dauwdruppelen van boven, dit vaagt **de wereldsche** liefde weg en bekrachtigt ons haar te overwinnen door de werkingen des El. **Geestes** in de ziel, want wij zullen haar nooit overwinnen door **eenig voornemen, sterkte of wijsheid** uit en van **ons zelve**n. Wij lezen Openb. 12 : 11: „Zij hebben overwonnen.” — Hoe?; *Door het bloed des Lams en door het Woord hunner getuigenis; en zij* hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe.” Het bloed des Lams, gesprengd op het geweten, het Woord van Zijne getuigen& gevoeld in hunne harten, en een niet liefhebben van hun leven tot den dood toe — deze waren hunne **wapens**.

Verder, ia er de zonde. Een ieder **mensch** moet een van beiden of de zonden overwinnen, of door de zonden overwonnen worden. Daar is **geene** onzijdigheid in dezen strijd. Het **is**: of veroverd en als **overwonnene** veroordeeld te zijn, of overwinnaar en als overwinnaar gekroond te wezen. Maar alle **Gods** kinderen strijden, totdat zij beter onderwezen worden, in eigen kracht, tegen de zonde. In hunnen kindschen toestand kennen zij de kracht der zonden, de kracht der begeerlijkheden, des **hoogmoeds**, dea opstauds, der verzoekingén, in een woord, de kracht der verdorvenheden niet die in hen is. En, onbekend zijnde met de overgrooté lietigheid, ervarenheid en schrandèrheid **des** inwonenden vijands, de **zonde**, worden zij gewisselijk overwonnen, **dewijl zij** niet tegen dezelve in 's **Heeren** kracht strijden. Evenwel, hoe vreemd het ook schijnen moge, het is ter overwinning, noodzakelijk, overwonnen te worden. Onze veldoversten hebben dikwijls den strijd gewonnen, door te verliezen. **Verlies** heeft tot overwinning geleid, daar voorspoed hen alleen opgeblazen, zou gemaakt en hen in de hinderlaag zou gevoerd hebben; daarentegen heeft vernietiging hen verstandig en voorzichtig gemaakt. **Zoo** ook in het geestelijke. Wij kennen alleen de kracht der zonde, door overwonnen te **worden**, de nederlaag te krijgen en uit het veld geslagen te zijn. **Dit slaat** dee **mensen** gerechtigheid en sterkte den bodem in. En dan, wanneer wij de **schuld** der zonden in **ons** geweten en hare heerschappij; **in** het staan naar het **meesterschap** over **ons** gevoelen, *dan* worden wij gebracht om van **ons zelve**n af en **op** den **Heer** van leven en heerlijkheid te zien, opdat wij uit **Zijne** volheid zouden ontvangen die vergeving, **welke hare veroordeeling uit-**

wischt, en die toepassing der genade, welke ons alleen bekwaam kan maken tegen de zonde te strijden. Wij zullen nooit de zonde overwinnen, als door **het** bloed des Lams en het woord Zijner **getuigenis**"; — het bloed des Lams, het geweten reinigende van de schuld der zonde, en het Woord **Zijner getuigenie**, **mededeelende eene** verborgene kracht, om de zonde te **overwinnen**.

Eindelijk, er is **eene** overwinning van *onzen eigenen geest*, of met andere woorden, gelijk Salomo spreekt, Spreuk. 16 : 32 : „**De** lankmoedige is beter dan de sterke ; en die **heerscht** over zijnen geest, dan die **eene** stad inneemt,” Welk een vijand van onze rust en vrede in onzen eigen geest? En hoe zal ik hem noemen ? Het ia dikwijls een **helsche** geest En waarom ? Omdat hij de **merkteekenen** des satans draagt. Zijne hoogmoed, verwaandheid, geveinsdheid, geweldige eigenbaat en hebzucht, zijn helaas ! maar al te dikwerf voor ons verborgen. Deze listige duivel, het *eigen ik*, kan zulke maskers aantrekken en gedaanten vertoonen — die slang kan zich in duizenden wendingen draaien, zich kruipende en klauterende vermommen en onder allerlei **valsche vertooningen** voorgeven, dat het maar **al** te jammerlijk voor ons **zelve**n verborgen is. En hoe vele vijanden er zich dan ook rondom ons bewegen, zeg mij, wie zou de snoodste zijn? Welken vijand hebben wij het meeat te **vreezen**? Hij is het, die gij in het binnenste met u omdraagt; uwe dagelijksche, u geen oogenblik verlatende medgezel, die zich schier in elke gedachte des harten vlecht, die genoegzaam alle beweegredenen voorstelt, die somtijds opgeblazen is door hoogmoed, dan **eens** ontvlamt in snoode lusten dan weder in **trotschen** verwaandheid zich lucht geeft, en niet zelden wroet en werkt onder **eene** geveinsde nederigheid en **vleeschelij** ke heiligheid.

Dit eigen ik nu moet overwonnen worden, want, wanneer het **eigen** ik ons bij de uitkomst overwint, wij zullen in zijne verdoemenis mede vergaan. God zal gewisselijk den hoogmoed **en** de heerlijkheid des **menschen** fnuiken, **Hij** zal nooit toestaan, dat het eigen ik (hetwelk slechts een ander woord is voor het schepsel) de kroon der overwinning draagt, Het moet gekruisigd, verloochend en getuchtigd worden, **opdat** in zijne Vernedering Jezus verhoogd-moge worden opdat in zijne **verloochening**- in Jezus **zou geloofd** worden, **en** opdat in zijne kruisiging **eene** plechtige, **geestelijke vereeniging** moge zijn **met** Hem die op Golgotha aan het kraishout stierf. En nu mijne vrienden! zijt gij door het eigen ik overwonnen? Wordt gij geslagen? Het eigen ik zegt: „**Sla weêrom**.” Worden wij veracht? Eet **zegt**: „Doet hetzelfde.” Beantwoordt een toornig gelaat met een **toornig** gelaat, een haastig woord met hetzelfde: „**oog** voor oog, en tand voor tand.” **Maar** wat zegt de Geest

van God in een teeder geweten? — „word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede.”

De weg om het eigen ik te overwinnen, is door af te zien van zich **zelve**n op den gekruisten Immanuël; Zijne beeltenis in onze harten te ontvangen; naar Zijne gelijkenis hervormd te zijn; Zijnen wil te omhelzen; en „uit Zijne volheid genade voor genade te ontvangen.”

3. -Doch laat ons de wapenen in dezen geestelijken strijd beschouwen. Wij hebben in dezen strijd beschadigende en beschuttende wapenen **noodig**.

Een wapen dan, is *het geloof*. Door het geloof staan wij; door het geloof-strijden wij; door het geloof overwinnen wij, gelijk wij **lezen**: „Door het geloof hebben zij koninkrijken overwonnen.” Niet door hunne eigene sterkte ‘of wijsheid, want „zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard en hun arm heeft hun geen heil **gegeven**, maar Uwe rechterhand, Uw arm en het **licht** Uws **aangezichts**, omdat Gij een welbehagen in hen hadt.” (Ps. 44:4.) Hoe strijdt het geloof nu in dezen strijd? Als een gansch hulp- en weêrlooze te vluchten, en schuiling en berging bij Jezus te zoeken, Het geloof handelt met onzichtbare, eeuwige waarheden, met op **eene** verborgene wijze kracht te ontvangen van Jezus, die in het binnenste woont en regeert. Het geloof is sterk, door het zien op en het vluchten tot Hem, door de zaak in Zijne handen te geven, door Hem **aan** te kleven met een voornemen des harten, om **zoo** het alles uit **Zijne** volheid te ontvangen.

Het **geloof** staat niet op zijne eigene grondslagen, noch strijdt in zijne eigene kracht; indien dit **zoo** ware, het **zoude** het eigen ik wezen, onder **eene** andere gedaante. Maar het geloof is gelijk eene weerlooze vrouw, die tot haren man vlucht ter schuiling, bescherming en bijstand; en **zoo** strijdt het geloof in Zijne wijsheid, Zijne sterkte en Zijnegerechtigheid.

Het gebed is een- ander wapen., Het ware gebed is de uitstorting- van het hart en de ziel voor den **Heer**; het is onze zaken in de handen te geven van Hem, Die rechtvaardig oordeelt; het is een hijgen en **begeeren** naar Zijne tegenwoordigheid, en den benauwdten geest in den schoot van God uit te gieten. Hier brengt God al Zijn volk. Hij toont hun aan hoe hulpeloos zij zijn, zonder Zijne **hulpe**; hoe hopeloos, buiten Zijne verwachting; hoe ellendig, bij ‘t gemis Zijner vertroosting; hoe ganschelij k verloren, tenzij Zijne vrijmachtige genade zich in hen verheerlijkt! En deze begeerte naar Hem ontsteekt Hij Zelf, opdat Hij Zich **zelve**n, in al Zijne heerlijke volheid, aan de arme, kermende, roepende en hijgende **ziel**- zou mededeelen,

Een ander wapen is, eindelijk, *het Woord van God*. Dit is de eenige ware kling — „het -zwaard des **Geestes**, hetwelk is

Gods Woord.” Indien **wij** een **strijd te** strijden hebben; **wan-**neer wij vijanden hebben te overwinnen ; als **wij** verdorvenheden hebben onder te brengen; als wij begerlijkheden te veroveren hebben — welken strijd wij ook, hetzij in- of uitwendig, hier te voeren hebben — laat ons nooit **meenen**, dat God **eenig** ander wapen zal zegenen of erkennen, dan Zijn eigen Woord., „**het** Woord Zijner getuigenis.” in het hart en geweten — het Woord der waarheid, door den H. Geest in de ziel gegeven. Nooit zullen wij verzoeken overwinnen, dan door Zijn Woord en getuigenis ; nooit zullen wij het vleesch kruisigen, noch, iets uit Christus volheid ontvangen, dan door het kanaal van **Gods** Woord en Zijne getuigenis.

11.

En nu, de belofte is absoluut, onbepaald, volstrekt : „**Die** overwint, **zal** alles beërven.” Laat mij twee vragen doen, om de zaken tot een nader begrip te brengen. „Hebt **gij** nooit eenige vijanden te bestrijden gehad? Kent uwe ziel de **moeielijkheden**, oefeningen en verwarringen van **eenen** strijd?— Zo0 ja?” — De levendgemaakte ziel zegt : „**Ik** weet, wat het zeggen wil, ieder dag en uur, meer of minder met de zonden, de verdorvenheden, de verzoeken en de wereld te strijden te hebben.” Laat mij u **eene** andere vraag doen: „**Overwint** gij wel ooit in dien -strijd? Gij zegt, **dat gij** een deelgenoot van den strijd zijt. Of is het altijd nederlaag? Is er nooit eenige overwinning? Is er nooit eenige uitkomst? Worden de verdorvenheden nooit eens gekruisigd ? Overwint de verzoeker u altijd, of werpen uwe begerlijkheden en lusten u neder? Hoogmoed, kribbigheid, ongeduld, geveinsdheid, ongeloof — voeren die altijd heerschappij in uw hart?” O bedrieg u niet, ik vrees voor u, **zoo** gij meent een strijd te hebben, en evenwel altijd overwonnen wordt. De belofte is maar niet enkel aan hem, die strijdt. Het is waarheid, wij moeten strijden, maar behoort de belofte alleen aan den strijd? Luidt de belofte niet: „**die** overwint zal alles beërven?” Lees des **Heeren** eigene getuigenis, in het **2e** en **3e** **Hoofdstuk** van het boek der **Openbaring**. Daar is het duidelijk te zien, dat de belofte niet is aan dien, die strijdt, maar aan hem „die overwint.” „Maar,” zegt gij, en terecht, „ik word dikwijls overwonnen.” — Maar leidt uwe nederlaag ook tot zegepraal? Welke zijn de uitwerkingen, als **gij** door de **zonde** overwonnen wordt? Als uwe geaardheid, wanneer hoogmoed, **lusten**, huichelarij, verdorvenheden in derzelve onderscheidene gedaanten en vormen u overwinnen ; kwelt u dat ? bedroeft **het** u? maakt het u verlegen? wekt het bekommering? vloeien uwe **oogen** over van tranen der smarte? is uw binnenste zwaar geschud- en beroerd door **boet-**

vaardigheid en berouw? Zoo ja? ! — Dan **zijt** gij niet **overwonnen**. **Dat is** het verborgene *der overwinning*. Deze dingen bewijzen, dat er in uw binnenste **een** innerlijk grondbeginsel is, dat vliedt van u **zelven**, om vast te houden aan de sterkte van Jezus Chrietus. Ik zal u mededeelen, wanneer een **mensch** overwonnen is. — Als hij gezondigd heeft, en **geene** smart gevoelt; wanneer zijne lusten hem gevangen nemen, en hij nooit voor God **met** schaamte bedekt is; wanneer zijne hoogmoed, zijne verdorvene gesteldheid, zijn ongeloof, zijne hebzuchtige **oefeningen** onbelemmerd over hem heerschen. Er is dan geen strijd; het oog wordt niet betraand ; het hart loost geen zucht, het **geweten** voelt **geene** angsten. Maar smart en rouw te gevoelen, zuchtende, kermende en hijgende naar den Heer te zijn — voor **zoo** ver **zij** er zijn, zijn het overwinningen. Zij mogen **ons** naderen als **eene** nederlaag, maar werkdadig zijn het overwinningen, dewijl zij ons tot de verovering voeren. Zij reinigen ons van ons **zelven**; **zij** overwinnen onze eigene gerechtigheid ; **zij** ontledigen ons van dat ellendig leven der **Farizeën**, hetwelk **is** geveinsdheid, en zij bereiden het hart, door den geest zachtmoedig te maken, en de ziel te vermurwen, om **eenen** heerlijken, volmaakten en beminnelijken JESUS in al Zijne volheid te ontvangen en aan te nemen.

De belofte nu is tot de **zulken** : — „**Die** overwint, zal alles beërven ; en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn.” Laat ons deze dubbele belofte eenigszins nader beschouwen.

1 „**Hij zal alle dingen beërven**” Wanneer? In de eeuwigheid? Ja gewisselijk ! Maar alleen in de eeuwigheid? O neen ! Ook in dezen tijd. Er is **eene** tweevoudige erfenis, ofschoon ééne **en** dezelfde — **de ééne**, indertijd, de andere in der eeuwigheid, **de ééne**, als de eerste vruchten, de andere als de volle oogst; de **ééne**, als het handgeld, de andere als de volle som. Daar is **eene** erfenis beneden, en **eene** erfenis boven; en hij die hier beneden nooit iets dier erfenis ontving, zal nimmer in de **erfenis** daar boven **deelen**. Naar die mate nu, dat wij overwinnen, hebben wij deel aan die erfenis. En wat is er wel te erven ? Rijkdom, heerlijkheid, eer, macht, lof ? Dit zijn wereldeche dingen.; laat de wereld er zich ook mede vermaken ! In de **beërving** van alle dingen, beërven wij de dingen **Gods** — de gunst van **God**, de liefde **Gods**, de barmhartigheid **Gods**, de heerlijkheid **Gods** en alles, wat een verbonds God geeft in het geven van **Zich zelve** : vrede hier en heerlijkheid hier namaals; vergeving beneden en zaligheid daar boven; het beginsel der ruste hier op aarde, en de volmaakte rust in den hemel.

Wanneer wij overwonnen zijn, is er **geene** bezitting dezer **eeuwige** erfenis. Als ons de zonden overwinnen, beërven wij **daar-**

door dan **vergeving**? Neen, niets anders, dan **schaamte** en verwarring, schuld, vrees en toorn. Wanneer onze eigene diep bedorvene gesteldheid, ons eigen zin, hoogmoed, **wereldschgezindheid** en **gewin** onze **raadslieden** zijn, beërven wij dan het beeld **van Christus**, de zachtmoedigheid van Jezus, -de gunst van God, de dauw des **Geestes** en de erbarming van Jehova? Wel **neen!** wij voeden ons met asch, de trossen **zijn** wijntrossen van Sodom en druiven der smarte. Als wij onzen hoogmoed begunstigen, zal hij ons in het bezit stellen van een hemelsche erfenis? Niets dan **schaamte**, berouw en verwarring zal het gevolg zijn. Als wij overwonnen worden door onze **lusten**, zal het ons tot voordeel verstrekken? Als wij ons vleeschelijk hart met de genietingen **derzelve** vervullen, wat nuttigheid zal het ons geven? **Liefde**, vrede, rust, zaligheid, zegening? **O neen!** **bensuwdheid**, **schaamte**, **knaging**, droef **heid**, vrees, **twijfeling**, **moedeloosheid** en den toorn **Gods** in het geweten. Zoeken wij ons **zelven**, hoe dan ook, te verhoogen, — opdat dat lieve eigen ik geëerd, bewonderd, begunstigd en gevoed worde. Beërven wij dan alle dingen? hetzij de gunst van God, de getuigenis der barmhartigheid, de vertroosting des **Geestes**, den dauw des Hemels? Neen niets, dan alleen de erfenis der dwazen, die niets dan schande en dwaasheid is. Maar, overwinnen wij in **Gods** kracht, in Zijnen naam en in Zijne gerechtigheid; op het oogenblik der overwinning beginnen wij reeds bezit te nemen van de erfenis. En wat is de erfenis? Is het niet vrede en vergewing, het beeld van Christus, de „stroomen **Zijns welbehagens**, die aan Zijne rechterhand **zijn** voor eeuwig?” Is deze erfenis niet dat goede land, dat met **beeken** van honig, melk en wijn vloeit? Erven wij niet, naarmate wij overwinnen? Overwin ik de wereld. Ben ik in den geest van haar gescheiden? Heb ik geen liefde tot haar? Zijn hare aanlokselen mij helder voor **oogen** gesteld? Overwin **ik** haar door het geloof, in den naam des Zoons **Gods**? Zoodra ik overwin, begin ik te genieten de eeuwige erfenis, in het Koninkrijk der hemelen, dat in **tegenstand** is en onbestaanbaar met het koninkrijk van deze aarde. Ik moet met mijn **hart**, **mijn** geest en mijne genegenheden uit de wereld gebracht zijn, zal ik in het Koninkrijk der Hemelen ingaan en een erfdeel ontvangen onder al de geheiligden. Overwin ik mij **zelven**? Wordt het eigen ik getuchtigd, gekruisigd, ten onder gebracht, afgezet? Niet eerder wordt Christus verhoogd, dan het schepsel vernederd wordt; ik moet den ouden mensch afleggen, zal de nieuwe mensch aangedaan worden. Als ik het eigen ik verneder, verhoog ik Jezus; en in de **verhooving** van Jezus, trek ik de eerstelingen **eener** eeuwige erfenis, hetwelk is Jezus in Zijne almachtige, heerlijke volheid. Overwin ik mijne geaardheid, mijnen hoogmoed, mijne geveinsdheid.

de inwendige werkingen van het vleesch in al zijne hatelijk8 vormen ? Vergeld ik goed voor **kwaad**. Geef ik ook mijne linker wang dien, die mij op den rechter slaat. Verneder ik mij onder de krachtige hand **Gods**. Zoek ik Zijnen wil te weten, en dien wetende **te** doen. Ben ik boetvaardig verbroken van harte, **teeder**, zachtmoedig, ziende op den **Heer** en op Hem alleen. Overwin ik somtijds **zoo** mijn **vleeschelijken** zin en wil. Op het oogenblik, dat ik **zoo** overwin, **ga** ik in tot de erfenis. **De** erfenis is hef beeld van Jezus; **want** wij zijn uitverkoren, zijnen beelde gelijkvormig te zijn. Niet eerder overwin ik, dan als het beeld **van Christus** wordt **opgericht**, en, in die oprichting, **ga** ik in **tot** de erfenis. Overwin ik de zonde, of word ik door de zonde overwonnen? **Als** ik de zonden overwin, het geschiedt niet door mijn eigen krachten, **of** door **mijn** eigen stoutmoedigheid. Daar ben ik verloren. Maar overwin ik de zonden door de **vreeze** des **Heeren** in mijne ziel, gelijk Jezus deed, Overwin ik de zonde door te zien op den Heere van leven en **heerlijkheid**, en de bespreaging **Zijns** bloed, op mijn geweten. **Overwin** ik de zonde, door de leiding en onderwijzing des **H. Geestes** in mijn hart. Zoodra ik haar **zoo** door het bloed des Lama, en het Woord Zijner getuigenis overwin, **ga** ik in de erfenis, **Zoo** dat hier een **samenhechting** is, eene **schoone**, eene bevindelijke samensnoering, tusschen **het** overwinnen en de erfenis hierbeneden. Maar Om in deze erfenis in te gaan, hebben wij **eene** gedurige herinnering noodig, dat wij van en uit ons **zelve** **geene** krachten hebben. En onze misslagen, ons vallen, onze afwijkingen, onze broosheid dus (ofschoon het er verre af zij, **dat** -wij ze willen of durven **rechtvaardigen**), zijn barmhartige **overheerschingen**, onder die „**alle dingen**, die zullen medewerken ten goede.” **Zij leeren** ons onze **eigene** zwakheid, en daardoor leiden zij ons op tot de sterkte van Christus ; en door ons op te leiden tot de sterkte van Christus ook „**tot** de erfenis aller dingen” ; want, in de **beërving** van Hem, beërven wij alles, wat Hij is voor Zijn volk.

Zij, die onbekend zijn met hun eigen hart, met hunne eigene zwakheid, met hunne eigene broosheid, met hunne eigene uit- en inwendige misslagen, afwijkingen, weten ook niets van de verborgenheid der **overgroot**e genade, niets van de verborgenheid van het bloed der verzoening, niets van de verborgenheid van des **Geestes** inwendige getuigenis. Zij kunnen het niet weten. Alleen voor **zoo ver wij van ons zelve uitgeledigd** zijn, worden wij gevuld uit de volheid van Hem, die alles in allen vervult.

Gij **zijt** misschien — ik spreek ook mij **zelve** aan, **als** onder eenige arme, verzochte kinderen **Gods** staande, die zich **zelve** leert, als hij anderen onderwijst — een verzocht schepsel, en

uwe dagelijksche droefheid en gedurige smart is, dat gij **zoo** licht overwonnen wordt, dat uwe aard, uwe lusten, hoogmoed, wereldschgezind en vleeschelijk bedorven hart, **zoo** geduriglijk de overhand over u hebben. En hieruit trekt gij veelal bittere gevolgtrekkingen. Gij zegt uit den grond uws harten : „**Kan** ik een kind van God, en dan **zóó** wezen? Welke zijn de **tee**-kenen en bewijzen om in **Gods** gunst te **deelen**, daar ik **zoo** telkens en **zoo** lichtelijk overwonnen word ?” — Och, arme ! ik **begeer van u** dat gij op het einde ziet. Wat is de uitkomst, het einde **van** deze nederlagen? Bedenk, het is **eene** zekere waarheid, dat wij allengskens **leeren**. — **Wij** moeten **overwonnen** worden, zullen wij **overwinnen**? Het optrekken van den stam der vermogens, dagelijksche toevoeging en gestadige aanwaaing is niet denkbaar, om dan uit dezelve de overwinning te behalen, als door **onze** stoutmoedigheid en aangeborene vermogens, Zulk een veinzende heiligheid mag zich onder een Evangelisch gewaad vertoonen en eene **schoone** gedaante aannemen, het **ver**-zwart slechts **de** huid **van** het stinkende vleesch. Bedenk daarom — zullen wij zegepralen — wij moeten onzewakheid kennen ; en wij kunnen alleen onze zwakheid kennen, door dat zij ons bevindelijk in het geweten ontdekt wordt. Wij **leeren** haar niet van anderen, wij moeten haar in onze eigene ziel **leeren**, en dat dikwijls op **eene** pijnlijke wijs. Maar deze pijnlijke gewaarwordingen van een **teeder** geweten leiden den mensch tot meerdere nederigheid, gevoeligheid, en meer om het vertrouwen te stellen op den Heere van leven en heerlijkheid, om alles uit Zijne volheid te ontvangen. **Zoo** leidt elke nederlaag op het einde tot eene zekere overwinning. De Apóstel zegt : „**In** al dezen zijn wij meer dan overwinnaars.” — Hoe? Door onze eigene onbeschroomdheid en wijsheid? Neen — „door Hem, Die ons heeft lief gehad.” Er is geen andere weg om te overwinnen, dan door de „sterkte van Jezus in onze zwakheid **vol**-bracht” te hebben.

In de „erving aller dingen,” beërven wij de vergeving der zonden. Maar wat weten wij van de vergeving der zonde, als wij niet in ons geweten bevindelijk bekend zijn met de zonde zelve ? In de „**erving** van alles” beërven wij de gunst van God. Maar vloeit **Gods** liefde en genade niet uit door het kanaal van **Immanuël's** lijden en sterven ? En was zijn lijden en gehoorzaam **ziju** tot den dood niet voor misdadigers? Want „**Hij** is met de misdadigers gerekend geworden” ; en het is een getrouw woord, dat „**Hij** kwam om te zoeken en zalig te maken, **dat** verloren was,” — „om zondaren zalig te maken.” Zullen wij dan de liefde en **gunst** van God kennen wij moeten ze als zondaars kennen. Het is een pijnlijke weg. Wij hebben wel begeerte, **Gods** genade te beërven, als heiligen, als een heilig

volk, als godsdienstigen, als hebbende **eene** gedaante der **god-ealigheid**, als, wat genoemd wordt: verzekerde **vroome** Christenen; maar om de gunst van God met en door schaamte, droefheid, berouw, radeloosheid, knaging en boetvaardigheid te **erven**, dat is een pad, **waarvan de natuur uiterst afkeerig is. Nochtans Gods** gunst en vergevende barmhartigheid, door het bloed en de gehoorzaamheid van Jezus, kan en wil zich alleen aan het geweten eens schuldigen zondaars verheerlijken,

2. Maar wij gaan voort, om de volgende **belof** te aan de overwinning verbonden, met elkander te overwegen. „*Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn.*” Welk eene belofte! De God van hemel en aarde zal onze God, onze Vader, onze Weldoener, onze eeuwige, almachtige Vriend zijn, — en wij, wij zullen, in de overwinning, de aanneming tot kinderen ontvangen; zullen als „**zonen** en dochteren” des Almachtigen geopenbaard worden en de erve, weggelegd voor de kinderen **Gods**, ontvangen! De belofte is verbonden aan *de overwinning*. Indien wij niet overwinnen, dan **is** de belofte niet voor ons. De belofte des kindschaps is met de overwinning verbonden, even als die der **erving** daar aangesnoerd is. Begeer ik de Geeat der aanneming in mijn hart te ontvangen? Heb ik behoefte aan de uitstorting van de liefde **Gods** des Vaders in mijne ziel? Verlang ik een gezegend recht te hebben op de erfenis, die **Hij** Zijnen kinderen geeft? Hoe zal ik er **aankomen**? Hoe is het te verwerven? Door mij **zelven** godsdienstig te maken, heilig te worden, mijne lusten in eigen kracht ten onder te brengen? — Dit brengt mij verder van God af, dan ik te voren was. Dit maakt mij tot **eenen** God van mij **zelven**! Als ik zalig word door mijne eigene krachten, door mijne eigene heiligheid en gerechtigheid, dan vereer ik mij **zelven**, en, in die dienst en eerbetooning, *word ik mijn eigen God*. Dat is afgoderij, vervloekte afgoderij, daarom, die leeft en sterft, in de dienst van zich **zelven**, zal leven en sterven onder den toorn **Gods** tegen **eenen** afgodendienaar. Maar hoe heb ik dan de aanneming tot kinderen te ontvangen? Door te overwinnen — niet in mijne krachten, maar in de sterkte des **Heeren HEBBEN**. Voor en alear ik dus niet overwin, word ik niet geopenbaard een kind van God te zijn. En hoe weet gij, dat gij een kind van God zijt? **Door** anoode begeerlijkheden, door hoogmoed, hebzucht, huichelarij, gelijkvormigheid aan de wereld die in het booze ligt? **Zouden deze de merkteekenen** zijn, die God op Zijne schapen stempelt 3 0 neen! — het geweten onbesmet te bewaren. **En** hoe openbaart gij u te midden van een krom en verdraait geslacht, **Gods** kinderen te zijn? Door de beeltenis van Christus te dragen. En was het beeld van Hem, den God-Mensch — **slag** voor slag, oog voor oog, tand voor tand, wraak voor wraak, kwaad voor kwaad. Neen,

dat is de zin van Christus niet -- dat is Zijne beeltenis niet. Wat is het dan? — „**Hij** gaf het over aan Dien, die **rechtvaardiglijk** oordeelt”; Hij onderwierp Zich in alles aan den wil Zijne Vaders; Hij gaf Zich geheel en alleen in **Gods** handen, opdat Zijn wil in en door Bern volbracht zou worden. **Zoo** gij dan de beelden van Christus in uwe ziel draagt, als gij een kind van God **zijt**, dan zal uwe hoogmoed — en die zal er **nog** wel in u zijn overgebleven — uwe geveinsdheid (en gij zult er hier nooit van bevrijd worden) en uwe **wereldschgezindheid** u ook tot **eenen** zwaren last wezen. De verdorvenheden zijn geen bewijs, dat gij een kind van God zijt; maar het geloof, dat Hij werkt, de hoop, die Hij geeft, de liefde, die Hij mededeelt, de zachtmoedigheid, gerustheid, nederigheid, verbrokenheid; onderwerping, Goddelijke vrees, het **teeder** geweten, afzondering des harten en des **geestes** van de wereld, vereeniging met den Heere van leven en heerlijkheid, het smaken Zijner liefde en het gevoelen Zijner tegenwoordigheid — deze zijn de kenteekenen des zoonschaps, en **als** wij overwinnen, gaan wij tot hetzelfde over, Als ik mij **zelven** ben, ik beërf het eigen ik — niets meer. Beërf ik de wereld, ik heb niets meer dan de wereld. Beërf ik de zonde, ik erf den dood, die de bezoldiging der zonde is, niets meer. Maar als ik overwin, ik zwakke, **hulpeloze** en weerlooze, als ik mij overgeef in de handen des **Heeren**, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, niet zoekende mijnen wil, maar op den Heer ziende, om Zijnen wil in mijn geweten bekend te maken, en in mij te werken wat Hem welbehagelijk is, als ik dit heb, dan heb ik een **bewijs** van mijn kinschap, en waar dit bewijs is, zal de overtuiging van de aanneming tot kinderen niet ontbreken, maar zal de ziel tot den Heere doen zeggen: „**Abba** Vader!” En bij, die hier beneden God zijnen **Vader** mocht noemen, zal daarvan hier boven niet verstoken zijn, maar in het volle bezit daarvan **deelen** en zich baden in de **vertrouwingen** van God den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest tot in der eeuwigheid.

Zijn er misschien meer, twee **ondersc**heidene klassen van **mensen** zijn hier zeker. Daar zijn er, die in hunne eigene krachten strijden en zich beroemen niet te zijn als andere menachen. Wel neen, zij zijn **wijs**, sterk, rechtvaardig en heilig. Maar dit is de weg der overwinning niet. Uwe zegepralen zijn niet als verliezen, en ten eenigen **dage** zult gij met smart gewaar worden, dat al uw gewin met smart en beschaamdheid eindigt. Daarentegen zullen hier anderen zijn, namelijk, **arme**, **beproefde**, benauwde kinderen van God, die **ieder**en dag en oogenblik geplaagd worden met het lichaam der zonden en des doods, verdorvenheid en schuld, vleeschelijkheid en zonde werken

en loeren in hunne harten. Houd moed, mijne vrienden ! Gij **zijt** op het punt der overwinning; langs **geenen** weg is het mogelijk. Het is zeker, **zoo** wij kinderen **Gods** zijn, zullen **wij** het ondervinden, dat wij niet door onze krachten of gerechtigheden kunnen overwinnen. Gelukkig zijn wij, als **wij**, hoewel door een pijnlijke bevinding, deze les geleerd hebben, door een vernederend gezicht van onze hulpelooheid en nietigheid. Elke gevoelige uitroep en gekerm, onder het gevoel **onzer** nietigheid en onwaardigheid, tot **eenen** levenden en **minzamen** Heere Jezus, dat **Hij** ons, „**ten** zon en schild mocht zijn” — ieder **teeder** gevoel der liefde, en alle ootmoedige overgave van onze ziel en onzen geest in Zijne handen en bescherming — is een zeker pand en de voorsmaak eeaer onfeilbare overwinning. Nooit zal de Heere het toestaan, dat wij in **eenen** anderen weg overwinnen; maar **zoo** wij des **Heeren** zijn, wij zullen veroveren, overwinnen, want de belofte is aan de **zulken** gedaan, en ook **zoo** — en aan de **zulken** alleen,

Och! dat de Heere ons alle wapen uit de hand neme, dat niet het Zijne is! Dat Hij ons, naar Zijne barmhartigheid, brenge daar, waar Hij nederziet op het verbroken hart en het **teeder** geweten! Dáár zijn wij veilig. Wij mogen twifelen, **vreezen**, en in ons gemoed benauwd en getroffen zijn; wij mogen den arijdwagen des Almachtigen niet ter onzer hulp zien naderen, maar wij zijn veiliger, zeker en op veel beter plaats, dan wanneer wij op den top der overwinning staan, in onze eigene kracht en wijsheid verkregen. Ziet op deze woorden — en de Heere **legge** ze in onze harte : „**die** overwint,” Anderzins is er **geene** belofte; het is: „**die** overwint, zal alles beërven,” Niet een goed ding zal falen, de hemel hier **zoo** wel als hier namaals; hier vrede en vrede daar boven; hier het beeld van Christus in de ziel, en hier namaals Zijn beeld in de ziel en in het lichaam beide. De gansche liefde **Gods**, al de zegeningen der heiligen en al de gelukzaligheden, weggelegd aan de rechterhand **Gods** daar, waar eeuwige vermakelijkheden zullen gevonden worden — zijn allen, opgesloten in die eene belofte : „**hij** zal alles beërven.” Het tegenwoordig kindschap en het toekomstig genot daarvan is alles in de belofte vereenigd. Het is alles bepaald voor en behoort aan **eenen** en denzelfden overwinnaar, en die zullen vroeger of later omvatten al de vrijgekochte zielen : — „**Die** overwint, zal alles beërven ; en **Ik** zal hem een God zijn en hij zal Mij een zoon zijn.”

AMEN.